

ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

ΑΠΗΛΟΜΑΤΙΣΤΑΝΗΧΤΙ

Δρ. Ευαγγελία Γκίζα
Κτηνίατρος
Δ/νση Ελέγχου Επιχειρήσεων
ΚΥ ΕΦΕΤ

ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

ΟΡΙΣΜΟΣ Καν. 178/2002 (άρθρο 3, σημείο 15)

«traceability-ανιχνευσιμότητα»:

η δυνατότητα ανίχνευσης και παρακολούθησης τροφίμων, ζωοτροφών, ζώων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τροφίμων ή ουσιών που πρόκειται ή αναμένεται να ενσωματωθούν σε τρόφιμα ή σε ζωοτροφές, σε όλα τα στάδια της παραγωγής, μεταποίησης και διανομής τους.

ΟΡΙΣΜΟΙ (Καν. 178/2002)

«στάδια παραγωγής, μεταποίησης και διανομής»:

οιοδήποτε στάδιο, περιλαμβανομένης της εισαγωγής, από την πρωτογενή παραγωγή ενός τροφίμου μέχρι και την πώλησή του ή τη διάθεσή του στον τελικό καταναλωτή και, όπου συντρέχει λόγος, η εισαγωγή, η παραγωγή, η παρασκευή, η διανομή, η πώληση και η διάθεση ζωοτροφών

ΣΗΜΑΣΙΑ

- ✓ Απόσυρση-Ανάκληση σε περιπτώσεις μη ασφάλειας
- ✓ Διευκόλυνση εκτίμησης κινδύνου από τις ελεγκτικές αρχές

ΣΗΜΑΣΙΑ

- ✓ Ακριβής Πληροφόρηση στους καταναλωτές / αξιοπιστία πληροφοριών
- ✓ Εργαλείο στην εξακρίβωση φαινομένων απάτης (**food fraud**)
- ✓ Δίκαιες ανταλλαγές μεταξύ των επιχειρήσεων

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

- Άρθρο 18 Καν. 178/2002
Υποχρεωτική

FBO : Διαθέτει και εφαρμόζει σύστημα ιχνηλασιμότητας

Τρόπος επίτευξης αποτελέσματος

1. Προέλευση τροφίμου
2. Προορισμός τροφίμου
3. Άμεση χορήγηση πληροφορίας (γρήγορα χωρίς περιττή καθυστέρηση)

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

**ΕΝΑ ΒΗΜΑ
ΠΙΣΩ**

**ΕΝΑ ΒΗΜΑ
ΜΠΡΟΣ**

ΕΞΑΙΡΕΣΗ

ΤΕΛΙΚΟΣ
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ

ΕΙΔΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΟΥΝ ΝΑ ΤΗΡΟΥΝ ΟΙ FBO

Όνομα & δ/ση προμηθευτή και
ταυτοποίηση των προϊόντων που
προμήθευσε

Όνομα & δ/ση πελάτη και
ταυτοποίηση των προϊόντων που
παραδόθηκαν

Ημερομηνία
συναλλαγής/παραδόσης

Όγκος

Φυσική ροή προϊόντων

Vs

Εμπορική ροή

Ποιες επιχειρήσεις έχουν την υποχρέωση τήρησης συστήματος ιχνηλασιμότητας?

Όλες οι επιχειρήσεις τροφίμων

- ✓ Πρωτογενή Παραγωγή
- ✓ Επεξεργασία
- ✓ Διανομή

Δεν εξαιρούνται :

- Μεσάζοντες
- Μεταφορικές επιχειρήσεις
- Αποθήκες

Ιχνηλασιμότητα στον τομέα των υλικών σε επαφή

- ❖ Βάσει του Καν. 1935/2004 (άρθρο 17)

Εσωτερική Ιχνηλασιμότητα

Σύνδεση εισερχομένων-εξερχομένων

Οι γενικές υποχρεώσεις της ιχνηλασιμότητας, **δεν** περιλαμβάνουν ρητή υποχρέωση τήρησης εσωτερικής ιχνηλασιμότητας.

Ωστόσο, η υιοθέτησή της από τον FBO (ανάλογα με φύση και μέγεθος επιχείρησης) βοηθά σε περισσότερο στοχευμένες και ακριβείς αποσύρσεις.

Χρόνος διατήρησης αρχείων

Ευθύνη του FBO

- Πέντε έτη
- Ανάλογα με τη φύση και τη διάρκεια ζωής του τροφίμου.

Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 931/2011

Σχετικά με τις απαιτήσεις ανιχνευσιμότητας που ορίζει ο Καν. (ΕΚ) αριθ.178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Παρά τις γενικές απαιτήσεις της νομοθεσίας, κρίσεις στον τομέα των τροφίμων αποκάλυψαν ανεπάρκεια υφιστάμενων συστημάτων και σε περιπτώσεις, έλλειψη πληροφορίας από τον FBO.

Μεγάλες οικονομικές απώλειες λόγω έλλειψης ταχείας και πλήρους ιχνηλασιμότητας.

Εξαιτίας αυτών η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε στην έκδοση του **Εκτελεστικού Κανονισμού 931/2011 για τον τομέα τροφίμων ζωικής προέλευσης**

Πεδίο εφαρμογής

- ✓ Ζωικά τρόφιμα που ορίζονται ως μη μεταποιημένα και μεταποιημένα (άρθρ. 2 παρ. 1 Καν. 852/2004)
- Δεν εφαρμόζεται σε :
Τρόφιμα που περιέχουν τόσα προϊόντα φυτικής προέλευσης όσο και μεταποιημένα προϊόντα ζωικής προέλευσης

Υποχρεωτικές Πληροφορίες

1. Επακριβής περιγραφή τροφίμου
2. Όγκος ή ποσότητα
3. Όνομα και δ/νση υπευθύνου τροφίμου από τον οποίο απεστάλη το τρόφιμο
4. Όνομα και δ/νση αποστολέα (ιδιοκτήτη) αν διαφέρει από τον υπεύθυνο από τον οποίο απεστάλη το τρόφιμο
5. Όνομα και δ/νση υπεύθυνου επιχείρησης τροφίμων στον οποίο αποστέλλεται το τρόφιμο

Υποχρεωτικές Πληροφορίες

6. Όνομα και δ/νση αποστολέα (ιδιοκτήτη) αν διαφέρει από τον υπεύθυνο από τον οποίο απεστάλη το τρόφιμο
7. Στοιχεία παρτίδας, φορτίου ή αποστολής κατά περίπτωση
8. Ημερομηνία αποστολής

Υποχρεωτικές Πληροφορίες

- ✓ Επικαιροποιούνται καθημερινά
- ✓ Άμεσα χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις διαθέσιμα
- ✓ Διατήρηση για εύλογα χρονικό διάστημα

Ειδικές απαιτήσεις πληροφοριών για διάφορες κατηγορίες τροφίμων

Κάθετες νομοθεσίες για συγκεκριμένες κατηγορίες τροφίμων.

Ενδεικτικά:

- Αλιεύματα (Καν. 1379/2013)
- Γ.Τ.Τ. (Καν. 1829/2003 & Καν. 1830/2003)
- Μέλι (Οδηγία 2001/110)
- Ελαιόλαδο (Καν. 29/2012 & ΚΥΑ 323902/09)

Ειδικές απαιτήσεις πληροφοριών για διάφορες κατηγορίες τροφίμων

ΚΡΕΑΣ

1. Καν. (ΕΚ) 1760/2000 για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών και την επισήμανση του βόειου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας
2. Καν. 1337/2013 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Καν. (ΕΕ) 1169/2011 όσον αφορά την ένδειξη της χώρας καταγωγής ή του τόπου προέλευσης για τα νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα κρέατα χοιροειδών, προβατοειδών αιγοειδών και πουλερικών

ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Καν. 16/2012 για την τροποποίηση του παρ. ΙΙ του Καν. 853/2004 όσον αφορά τις απαιτήσεις σχετικά με τα κατεψυγμένα τρόφιμα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση

Εγκύκλιος ΕΦΕΤ

«Ιχνηλασιμότητα
σε επιχειρήσεις
τροφίμων»

αριθμ. πρωτ.:
4019/16-03-2015

INFORMATICS
DEVELOPMENT
T AGENCY

ΑΔΑ: 6Α9ΜΟΡ9Τ-ΙΜΗ

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΕΛΕΓΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**
Ταχ. Δ/νση: Λ. Κηφισίας 124& Ισθμίου 2
Ταχ. Κωδ: 11526 - Αθήνα
Πληροφορίες: Α.Βαραγγούλη - Ε. Γκίζα
Τηλέφωνο: 210-6971543 - 654
Fax: 210-6971501
E-mail: avaragouli@efet.gr
egkiza@efet.gr

ΠΡΟΣ: Πίνακας Αποδεκτών

Αθήνα, 16 - 03 - 2015
Αριθ. Πρωτ.: 4019

ΘΕΜΑ: ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Οι γενικές και στοιχειώδεις απαιτήσεις που θέτει ο Κανονισμός ΕΚ 178/2002 περί ιχνηλασιμότητας για τα τρόφιμα δεν έχουν διαφοροποιηθεί μέχρι σήμερα. Ωστόσο, η ιχνηλασιμότητα υπό την ευρεία της έννοια, ως η παρακολούθηση της ροής των πληροφοριών στην αλυσίδα των τροφίμων, συνδέεται και με απαιτήσεις που απορρέουν από ένα σύνολο ειδικών κανονισμών για ορισμένες κατηγορίες τροφίμων.

Έτσι πλέον, το σύστημα της ιχνηλασιμότητας που με ευέλικτο τρόπο όλες οι επιχειρήσεις τροφίμων οφείλουν να εφαρμόζουν, δε στοχεύει μόνο στη δυνατότητα αποσύρσεων / ανακλήσεων, όταν ανακύπτουν ζητήματα μη ασφάλειας, αλλά επιπλέον αποτελεί ένα βασικό εργαλείο για τις αρχές στα πλαίσια διερεύνησης φαινομένων απάτης (food fraud).

Στη βάση των ανωτέρω, σας αποστέλλουμε εγκύκλιο του ΕΦΕΤ που επιχειρεί να προσεγγίσει ολοκληρωμένα τις απαιτήσεις περί ιχνηλασιμότητας.

Ο Πρόεδρος του ΕΦΕΤ

Ιωάννης Τσιάλας

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Ποσοτικός
έλεγχος όλων των
πρώτων υλών
(π.χ. πρόσθετα,
αρτυματικές
ύλες, υλικά σε
επαφή κτλ)

Έλεγχος
ισοζυγίων (αρχείο
αξιοποίησης
ΖΥΠ)

Έλεγχος
συνοδευτικών
εγγράφων

Έλεγχος
επισημανσης

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Ref. No 2015-7391/Post-slaughter traceability

Έλεγχος FVO στην Ελλάδα για την
ιχνηλασιμότητα στον τομέα του κρέατος
μετά το σφαγείο έως τη λιανική
(Οκτώβριος 2015)

2 ΣΚΕΛΗ ΕΛΕΓΧΟΥ

1^ο

Έλεγχος επιλεγμένων
εγκαταστάσεων

εγκαταστάσεων
Έλεγχος επιλεγμένων

2^ο

Δοκιμαστική
Απόσυρση

Δοκιμαστική
Απόσυρση

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΛΕΓΧΩΝ

- 2014
4 Έλεγχοι (LT, LV, LU, PL)
- 2015
6 Προγραμματισμένοι έλεγχοι
(CH, **GR**, FR, CY, NL, SE)

ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

1. Ιχνηλασιμότητα σε ψυκτικές αποθήκες
2. Ειδικές απαιτήσεις Καν. 931/2011 για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης
3. Έλεγχος προσθέτων και άλλων βοηθητικών υλών
4. Συμμόρφωση με τον Καν. 1169/2011
5. Έλεγχος ισοζυγίων- σε συνδυασμό με διαχείριση ΖΥΠ

ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΤΑ
ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
ΑΝΙΧΝΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑΣ;

- Όχι πάντα.

- Κυρίως γιατί η απαίτηση αφορά ένα κρίκο μπρος και ένα κρίκο πίσω
- Δεν έχει γίνει συνείδηση η απαίτηση για ιχνηλασιμότητα όλων των συστατικών του τροφίμου π.χ. πρόσθετα

Τομέας κρέατος

- 13.000 επιχειρήσεις Ε.Ε.
- 350.000 εργαζόμενοι
- 85 δις κύκλος εργασιών
- Ανομοιογένεια προς τους εμπλεκόμενους φορείς αλλά και ως προς τα προϊόντα
- Δαιδαλώδης αλυσίδα εφοδιασμού με αρκετά στάδια παραγωγής, εμπορίας
- Χαμηλός βαθμός συγκέντρωσης (90% μικρές & μεσαίες επιχειρήσεις)

ΣΤΟΧΟΙ

- ✓ Στενή και απρόσκοπτη συνεργασία μεταξύ των Επίσημων Αρχών και Φορέων και εμπλεκόμενων Επιχειρήσεων.
- ✓ **Γνωστοποίηση από πλευράς επιχειρήσεων των κυριότερων προβλημάτων που προκύπτουν**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ

